

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

ВОДИЧ ЗА ДОДЕЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ММСПП

САДРЖАЈ

Списак скраћеница	3
Законска регулатива	4
1. Основе законске регулативе	4
1.1. Политика конкуренције	4
1.2. Споразум о стабилизацији и придруживању	5
1.3. Закон о контроли државне помоћи	6
2. Категорије државне помоћи	9
2.1. Регионална државна помоћ	9
2.2. Хоризонтална државна помоћ	9
2.3. Секторска државна помоћ	10
2.4. Државна помоћ мале вредности (de minimis државна помоћ)	10
3. Комисија за контролу државне помоћи	11
4. Пријављивање државне помоћи	12
5. Додела државне помоћи	13
Корисне адресе	14

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

ЕУ	Европска унија
Комисија	Комисија за контролу државне помоћи
ССП	Закон о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране, („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 83/08)
Закон	Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 51/09)
Уредба	Уредба о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14)
ММСПП	Микро, мало, средње предузеће и предузетници
Фонд	Фонд за развој Републике Србије
РАС	Развојна агенција Србије
РРА	Регионална развојна агенција
НСЗ	Национална служба за запошљавање

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

1. ОСНОВЕ ЗАКОНСКЕ РЕГУЛАТИВЕ

Област државне помоћи у Републици Србији регулисана је:

- Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 51/09);
- Уредбом о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14);
- Уредбом о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10);
- Правилником о методологији израде годишњих извештаја о додељеној државној помоћи („Службени гласник РС”, бр. 3/11);
- Одлуком о образовању Комисије за контролу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 6/15, 104/17).

1.1. ПОЛИТИКА КОНКУРЕНЦИЈЕ

Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) је међународни уговор, који је Србија закључила са ЕУ 2008. године, у оквиру процеса приступања ЕУ. Поред тога, Србија је такође 2008. године закључила и прелазни споразум о трговини и трговинским питањима (ПТС) који је регулисао све трговинске аспекте СПП и примењивао се док СПП није ступио на снагу. Србија је добила статус кандидата за чланство у Европску унију у марту 2012. године чиме је отпочела све припреме за процес приступања ЕУ. СПП је ступио на снагу 1. септембра 2013. године чиме је Србија добила статус државе придружене Европској унији.

У циљу приступања ЕУ потребно је да се испуне сви политички, правни и економски критеријуми (тзв. Копенхашки критеријуми), који су донети на Самиту ЕУ у Копенхагену 1993. године и административни критеријуми које је Европска унија дефинисала на Самиту у Мадриду 1995. године.

Напредак у преговорима о чланству Републике Србије у ЕУ у области државне помоћи представља се у оквиру Преговарачког поглавља 8 - Политика конкуренције. Контрола државне помоћи је део политике конкуренције и дефинисана је члановима 106.-108. Уговора о функционисању Европске уније.

У оквиру преговарачког Поглавља – 8 преговара се о критеријумима и условима које Република Србија треба да испуни у области државне помоћи, заштите конкуренције и либерализације тржишта.

II 1.2. СПОРАЗУМ О СТАБИЛИЗАЦИЈИ И ПРИДРУЖИВАЊУ

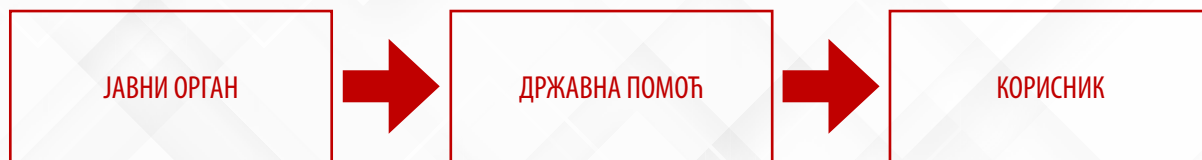
Одредбама члана 73. ССП дефинисано је шта није у складу са правилним функционисањем ССП у мери у којој може утицати на трговину између Европске Заједнице и Србије, а то су:

- споразуми између предузећа, одлуке удружења предузећа и усаглашена пракса између предузећа чији је циљ или последица спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције;
- злоупотреба доминантног положаја од стране једног или више предузећа на територијама Заједнице или Републике Србије, у целини или на њиховом значајном делу;
- свака државна помоћ која нарушава или прети да наруши конкуренцију давањем предности одређеним предузећима или одређеним производима.

Поред наведеног, ССП је предвиђена обавеза Републике Србије да оснује оперативно независно тело којем ће се поверити овлашћења неопходна за контролу државне помоћи у Републици Србији односно које ће имати овлашћења да одобрава шеме државне помоћи и доделу индивидуалне помоћи у складу са одредбама ССП, као и овлашћење да нареди повраћај државне помоћи која је незаконито додељена.

1.3. ЗАКОН О КОНТРОЛИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

- У складу са обавезама предвиђеним ССП, Република Србија је Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 51/09, у даљем тексту: Закон), прописала услове и поступак контроле државне помоћи у циљу заштите слободне конкуренције применом начела развоја тржишне економије и подстицања привредног развоја. Законом је обезбеђена транспарентност, као и извршење преузетих обавеза према закљученим међународним уговорима који садрже одредбе о државној помоћи.
- **Одредбе Закона о контроли државне помоћи се не односе на пољопривредне производе и производе рибарства.**

ОСНОВНИ ПОЈМОВИ

- **Државна помоћ** је сваки стварни или потенцијални јавни расход, или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту.
 - **Корисник државне помоћи** је свако правно или физичко лице, које у обављању делатности производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, користи државну помоћ у било ком облику.
 - **Давалац државне помоћи** је Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, преко надлежних органа и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ привредним субјектима у било ком облику.

- **Недозвољена државна помоћ** је државна помоћ додељена у било ком облику која нарушава или прети да наруши конкуренцију на тржишту или која је супротна закљученим међународним уговорима.
- **Дозвољена државна помоћ** је државна помоћ која је социјалног карактера, а додељује се индивидуалним потрошачима без дискриминације у односу на порекло робе, односно производа, који чине конкретну помоћ, као и ради отклањања штета проузрокованих природним непогодама или другим ванредним ситуацијама.
- **Државна помоћ која може бити дозвољена** је државна помоћ која се додељује: ради унапређења економског развоја подручја Републике Србије са изузетно ниским животним стандардом или високом стопом незапослености, ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди или извођења одређеног пројекта од посебног значаја за Републику Србију, за унапређење развоја одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији, уколико се тиме не нарушава, нити постоји претња озбиљном нарушавању конкуренције на тржишту, као и за унапређење заштите и очувања културног наслеђа.
- **Карактеристике доделе државне помоћи:**
 - државна помоћ се додељује из јавних средстава (пренос јавних - државних средстава);
 - помоћ се додељује на селективној основи (селективност);
 - корисник или корисници државне помоћи стичу повољнији положај у односу на остале конкуренте на тржишту (економска предност) и
 - помоћ која не нарушава конкуренцију на тржишту.
- **Пријављивање државне помоћи** - Давалац државне помоћи дужан је да, пре доделе државне помоћи, поднесе пријаву државне помоћи Комисији за контролу државне помоћи. У случају да после подношења пријаве дође до промене већ пријављене државне помоћи, давалац државне помоћи је дужан да ову промену пријави Комисији за контролу државне помоћи.

- **Поступак накнадне контроле** – Комисија за контролу државне помоћи поступак накнадне контроле започиње на основу сопствених информација, или информација добијених из других извора, које указују да се ради о државној помоћи која је додељена, односно која се користи или је коришћена супротно одредбама Закона о контроли државне помоћи.
- **Инструменти за доделу државне помоћи:**
 - субвенције;
 - субвенционисане камате;
 - одобрени кредити под повољнијим условима;
 - порески подстицаји (пореске олакшице, порески кредит, отпис пореза, ослобађање од плаћања пореза и други порески подстицаји);
 - смањење доприноса за обавезно социјално осигурање;
 - капитална улагања / улагање у ризични капитал;
 - отпис дуга;
 - гаранције;
 - краткорочно осигурање извозних кредита и
 - продаја непокретне имовине у јавној својини по нижим ценама од тржишних.
- **Конверзија** - износ државне помоћи изражен у еврима конвертује се у динаре по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан када је државна помоћ додељена кориснику државне помоћи.

2. КАТЕГОРИЈЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Државна помоћ разврстава се на следеће категорије:

II 2.1. РЕГИОНАЛНА ДРЖАВНА ПОМОЋ

Регионална државна помоћ се додељује ради подстицаја привредног развоја неразвијених, односно мање развијених региона /подручја, којима је животни стандард изузетно низак или у којима влада велика незапосленост. Ова категорија државне помоћи подразумева мере које подстичу економску активност да би се смањиле економске, социјалне, демографске и друге разлике у тим регионима.

Регионална државна помоћ може бити:

- Регионална инвестициона државна помоћ;
- Регионална државна помоћ за новоосноване мале привредне субјекте и
- Регионална државна помоћ за оперативне трошкове пословања привредног субјекта.

II 2.2. ХОРИЗОНТАЛНА ДРЖАВНА ПОМОЋ

Хоризонтална државна помоћ намењена је већем броју унапред неодређених (непознатих) корисника државне помоћи.

Хоризонтална државна помоћ може се доделити за:

- мале и средње привредне субјекте;
- санацију и за реструктурисање привредног субјекта у тешкоћама;
- запошљавање;
- заштиту животне средине;

- истраживање, развој и иновације;
- усавршавање
- у облику ризичног капитала и
- у области културе

II 2.3. СЕКТОРСКА ДРЖАВНА ПОМОЋ

- Секторска државна помоћ је знатно селективнија у односу на хоризонталну државну помоћ и самим тим у већој мери нарушава или прети да наруши конкуренцију на тржишту;
- Може се одобрити привредним субјектима под одређеним условима у сектору производње челика, сектору вађења угља и у сектору саобраћаја.

II 2.4. ДРЖАВНА ПОМОЋ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ (DE MINIMIS ДРЖАВНА ПОМОЋ)

- **De minimis** државна помоћ је државна помоћ за коју Комисија за контролу државне помоћи не даје сагласност и прати се одвојено од осталих државних помоћи;
- **De minimis** државна помоћ може да се додели само уколико није могуће доделити помоћ на основу правила за регионалну, хоризонталну и секторску државну помоћ;
- Средства која се преко надлежних институција одобравају ММСПП, представљају **de minimis** државну помоћ у складу са члановима 95. - 97. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14);
- **De minimis** државна помоћ може се доделити једном привредном субјекту у износу до **23.000.000,00 динара у било ком периоду** у току три узастопне фискалне године;
- У сектору друмског превоза терета (осим за куповину возила за обављање друмског превоза терета), **de minimis** државна помоћ може да се додели у износу до 11.500.000,00 динара, док за услуге од општег економског интереса **de minimis** државна помоћ може да се додели у износу до 57.500.000,00 динара.

3. КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

- На основу Закона о контроли државне помоћи, одобравање и контролу државне помоћи врши Комисија за контролу државне помоћи, (у даљем тексту ККДП) која је образована 2009. године Одлуком Владе Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 112/09). Чланови Комисије се именују на период од пет година и могу бити поново именовани;
- Комисија може да наложи даваоцу државне помоћи привремено обустављање даље доделе државне помоћи, уколико оцени да би даља додела те помоћи изазвала озбиљније поремећаје конкуренције на тржишту;
- Уколико давалац државне помоћи не поступи по закључку Комисије, у року од пет дана, Комисија доноси решење којим се државна помоћ сматра недозвољеном;
- Комисија се образује од представника Министарства финансија (председник Комисије), Комисије за заштиту конкуренције (заменик председника Комисије), Министарства привреде (члан Комисије), Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (члан Комисије) и Министарства заштите животне средине (члан Комисије);
- У складу са Законом, стручну, административну и техничку подршку Комисији пружа Одељење за контролу државне помоћи при Министарству финансија.

4. ПРИЈАВЉИВАЊЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

- Давалац државне помоћи, подноси Комисији за контролу државне помоћи пријаву пре доделе државне помоћи уз изузетак de minimis државне помоћи која се не пријављује Комисији;
- Државна помоћ се пријављује као шема државне помоћи или као индивидуална државна помоћ.
- У складу са чланом 12. Закона, шема државне помоћи представља скуп свих прописа за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати), док индивидуална помоћ представља државну помоћ која се додељује на основу акта даваоца државне помоћи унапред одређеном кориснику;
- Давалац државне помоћи је одговоран за истинитост и исправност, односно тачност података за доделу државне помоћи;
- Давалац државне помоћи има обавезу да достави пријаву државне помоћи у виду предлога акта (прописа тј. закона, правилника, уредбе, јавног конкурса, јавног позива, програма, уговора, или неког другог акта у форми предлога) Комисији, на одлучивање о дозвољености.
- На основу информације, објављене на интернет страници Комисије за контролу државне помоћи, давалац државне помоћи може пре доделе државне помоћи да достави Комисији и захтев за давање мишљења о томе да ли средства које планира да додели привредном субјекту/субјектима су државна помоћ.

5. ДОДЕЛА ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ММСПП

Привредна друштва и предузетници могу конкурисати за добијање државне помоћи (бесповратна средства) у датој пословној години према условима из објављених јавних позива.

Јавни позиви се објављују почетком пословне године на интернет страницама давалаца државне помоћи:

Министарства привреде: **www.privreda.gov.rs**

Аутономне Покрајине Војводине: **www.vojvodina.gov.rs**

Локалне самоуправе (уколико се државна помоћ додељује са нивоа локалне самоуправе)

Фонда за развој РС: **www.fondzarazvoj.gov.rs**

Развојне агенције Србије: **www.ras.gov.rs**

Националне службе за запошљавање: **www.nsz.gov.rs**

Корисници државне помоћи у једној пословној години могу користити више врста државне помоћи.

Државна помоћ намењена извозу је забрањена. Забрана доделе државне помоћи примењује се на обим извоза, управљање и руковођење дистрибутивном мрежом роба и текуће трошкове привредног субјекта директно повезане са извозним активностима.

КОРИСНЕ АДРЕСЕ

Привредна комора Србије

Ресавска 13-15
11000 Београд
Т: 0800 808 809
www.pks.rs

Комисија за заштиту конкуренције

Савска 25/IV
11000 Београд
Т: + 381 11 38 11 911
www.kzk.org.rs

Министарство пољопривреде и заштите животне средине

Немањина 22-26
11000 Београд
Т: +381 11 260 79 60
www.mpzszs.gov.rs

Филијала Београд

Кнез Михаилова 14
11000 Београд
Т: +381 11 26 21 887
www.fondzarazvoj.gov.rs

Комисија за контролу државне помоћи

Кнеза Милоша 20
11000 Београд
Т: + 381 11 36 42 796
www.kkdp.gov.rs

Министарство привреде

Кнеза Милоша 20
11000 Београд
Т: +381 11 36 42 600
www.privreda.gov.rs

Фонд за развој Републике Србије

Централа Ниш
Булевар Немањића 14а
18000 Ниш
Т: +381 18 41 50 200
www.fondzarazvoj.gov.rs

Министарство финансија

Одељење за контролу државне помоћи
Кнеза Милоша 20
11000 Београд
Т: +381 11 36 42 796
www.mfin.gov.rs

Развојна агенција Србије (РАС)

Кнеза Милоша 12
11000 Београд
Т: +381 11 33 98 900
www.ras.gov.rs

Министарство пољопривреде и заштите животне средине

Немањина 22-26
11000 Београд
Т: +381 11 260 79 60
www.mpzszs.gov.rs

pks.rs